

Ю. С. Панчева

студ. III курсу

спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. Н. Л. Кусик

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ: МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Досліджувана тема є актуальною, оскільки з погляду на сучасний стан соціальної, фінансово-економічної та політичної сфери, виникає велика кількість питань щодо забезпечення цих сфер, як в Україні, так і у світі в цілому. Так, сьогодні, держава вже нездатна самотійно вирішувати всі соціально-економічні проблеми, а тому потребує залучення додаткових джерел. Один з варіантів покращення цього становища – добровільна безоплатна передача фізичною або юридичною особою коштів або іншого майна у власність бенефіціара для досягнення відповідних цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку – благодійна допомога [1, ст. 1].

Наразі відбувається повна трансформація ставлення суспільства до благодійності: кількість благодійних організацій невпинно зростає, зростає рівень довіри до громадських та волонтерських організацій. Все це потребує чіткого та ефективного механізму регулювання, в першу чергу, зі сторони податкового законодавства та відповідних державних органів. Адже, саме податкова складова законодавчого регулювання має вагомий вплив (стимулюючий/стримуючий) на можливість фізичних та юридичних осіб здійснювати благодійні пожертви.

Огляд системи оподаткування благодійної діяльності та визначення її особливостей в різних країнах світу є метою даного дослідження. У свій час, питанням ефективності оподаткування благодійної діяльності займалися Максим Лациба, Станіслав Бескидевич, Оксана Повстин та інші.

Проблема оподаткування благодійності у всьому світі має дві сторони:

- не всі кошти, які направлені на благодійність, потрапляють за адресою,

частина з них йде на сплату податків;

- визначення благодійної допомоги як доходу та його оподаткування.

В різних країнах ці питання вирішуються в залежності від рівня розвитку країни та державних особливостей.

Так, в США є розповсюдженою практика повернення податків за благодійну допомогу зареєстрованим фондам. Існує податкова знижка, яка складає відповідний відсоток від сплачених податків. Однак, волонтерські послуги не дають права на таку знижку.

Більшість благодійних зборів в Західній Європі проходить через авторизовані фонди, оскільки отримана благодійна допомога приватною особою визначається як дохід, і оподатковується за загальним правилом. Для таких фондів діють особливі умови ведення господарської діяльності.

В Сінгапурі пожертви не обкладаються жодними податками, якщо не було отримано вигоди від здійснення благодійної допомоги [2].

У Великій Британії зареєстрована велика кількість благодійних організацій і держава, у свою чергу, надає податкові пільги (близько 80%). Не обкладаються податком на прибуток благодійні організації, які проводять благодійні заходи, або реалізують товари для благодійних цілей. Однак, зменшення загального оподаткованого доходу на суму благодійних пожертв є можливим лише за умови подання платником заяви до Королівської служби доходів і зборів на участь у програмі Gift Aid – спеціальній програмі обліку платників, що здійснюють благодійні внески та пожертви [3, с. 28].

В Україні благодійна допомога не оподатковується, якщо у процесі здійснення благодійної діяльності бере участь або є посередником благодійна організація (неприбуткова організація), яка зареєстрована у відповідності з чинним законодавством. Для стимулювання благодійної допомоги однієї юридичної / фізичної особи іншій, Податкового кодексу України передбачено податкові пільги. Однак, такі пільги передбачені лише у разі надання такої допомоги суб'єктам та для цілей чітко визначених законодавством [4, ст. 170]. Також в Україні встановлений неоподатковуваний мінімум при наданні благодійної допомоги, перевищення якого тягне за собою сплату податків.

Враховуючі вищенаведені дані, слід зауважити, що різні країни по-різному стимулюють розвиток благодійності й не існує єдиного правила для всіх. В розвинених країнах світу умови для доброчинності більш сприятливі, аніж в Україні, що спричиняє суттєву різницю у масштабах здійснення благодійної діяльності. В більшій мірі, причиною цього є недосконала система оподаткування. Однак, Україна має великі перспективи та можливості для покращення благодійного клімату.

При порівнянні України з іншими країнами можна виявити певні особливості українського податкового механізму регулювання благодійної

допомоги, що потребують подальшого удосконалення:

- оподаткування благодійної допомоги нерезидентам;
- низький граничний розмір неоподаткованої суми благодійної допомоги;
- низький рівень прозорості оподаткування благодійної діяльності [5, ст. 274].

Однак, використання міжнародного досвіду та впровадження міжнародних інструментів ефективно організації оподаткування благодійної допомоги вже дає певні результати – умови оподаткування благодійної допомоги стали сприятливішими за деякими окремими позиціями [6, с. 10].

Так, на нашу думку, система оподаткування благодійної допомоги залежить від рівня розвитку країни, а також від особливостей організації благодійності в кожній окремій країні. І не існує єдиної системи, яка б була універсальною для всіх країн.

Список використаної літератури

1. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17> (дата звернення: 16.03.2020).
2. Довбенко А. Благотворительность и налоги, как они уживаются? URL: https://lb.ua/blog/andrey_dovbenko/394454_blagotvoritelnost_nalogi.html (дата звернення: 16.03.2020).
3. Головіна Д., Литовченко Н. Досвід Великої Британії: особливості сплати ПДФО та декларування доходів. *Вісник «Офіційно про податки»*. 2014. № 5(5). URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6566> (дата звернення: 16.03.2020).
4. Податковий кодекс України : Закон України від 07.03.2020 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 16.03.2020).
5. Матвієнко В. П., Сивак О. Б. Оподаткування благодійної допомоги: дискусійні питання. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. № 1(31). С. 264–278.
6. Головка І. Ціна шляхетного пориву. *Вісник «Офіційно про податки»*. 2015. № 9(9). URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/4986> (дата звернення: 16.03.2020).